

**KOMENDANT
NADODRZAŃSKIEGO ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**

Krosno Odrzańskie, dnia 5 sierpnia 2016 r.

Nadodrzański Oddział Straży Granicznej	
KANCELARIA JAWNA	
w Krośnie Odrzańskim	
wysłano dnia	05-08-2016
Nr	7826/16
Zat.	Str.

Sygn. Kontr. 7/WKiAW/2016

Egz. nr 2

**Naczelnik
Wydziału Zabezpieczenia Działań
Nadodrzańskiego Oddziału SG
w Krośnie Odrzańskim**

Pan ppłk SG Tomasz DRELA

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli na temat: „Realizacja i dokumentowanie działań specjalnych” zrealizowanej w trybie zwykłym w Wydziale Zabezpieczenia Działań¹ Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej² z siedzibą ul. Poprzeczna 1, 66-600 Krosno Odrzańskie, ujętej w Planie Kontroli Wydziału Kontroli NoOSG na 2016 r.

Kontrola została przeprowadzona na podstawie Wytycznych Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 31 maja 2012 r., wprowadzonych Decyzją nr 139 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 30 sierpnia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do stosowania w Straży Granicznej wytycznych w zakresie zasad i trybu przeprowadzania kontroli w urzędach obsługujących organy lub w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych³, w dniach od 30.06.2016 r. do 15.07.2016 r. przez zespół kontrolny w składzie:

Kierownik zespołu:

kpt. SG Rafał POTOCKI - Starszy Specjalista Wydziału Kontroli NoOSG, upoważnienie nr 7/1/WKiAW/16 z dnia 30 czerwca 2016 r.⁴

Członek:

st. chor. SG Łukasz NAJDEK - Specjalista Wydziału Kontroli NoOSG, upoważnienie nr 7/2/WKiAW/16 z dnia 30 czerwca 2016 r.⁵

¹ W dalszej części zwany WZD

² W dalszej części zwany NoOSG;

³ Dz. Urz. KG SG poz. 47 z późn.zm.

⁴ Akta kontroli karta nr 13

⁵ Akta kontroli karta nr 14

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach od 30.06.2016 r. do 15.07.2016 r. Funkcję kierownika podmiotu kontrolowanego w okresie objętym kontrolą pełnił: ppłk SG Tomasz DRELA.

Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w „Księżce kontroli Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej” zarejestrowanej pod numerem RWD Nr 452/5/13, karta 6, poz. 5.

I. Zakres kontroli.

1. Przedmiotem kontroli były:

- Rozwiązania organizacyjno – funkcjonalne dotyczące wykonywania zadań związanych z realizacją i dokumentowaniem działań specjalnych oraz sprawowanie nadzoru nad przedmiotową problematyką.
- Legalność, rzetelność wykonywanych obowiązków w zakresie realizacji i dokumentowania działań specjalnych w trybie planowym.
- Legalność, rzetelność realizacji obowiązków dotyczących realizowania i dokumentowania działań specjalnych w trybie alarmowym.

2. Kontrolą objęto okres od 01.07.2015 r. do 31.05.2016 r.

II. Cel kontroli.

1. **Celem kontroli była ocena realizacji zadań służbowych związanych z przeprowadzaniem działań specjalnych oraz zadań związanych ze sporządzaniem obowiązującej w powyższych sprawach dokumentacji pod względem legalności i rzetelności. Celem kontroli była również ocena prawidłowości i skuteczności istniejących rozwiązań organizacyjno - funkcjonalnych oraz sprawowania nadzoru przez kadrę kierowniczą Wydziału Zabezpieczenia Działań nad realizacją powyższych zadań. Ponadto celem czynności kontrolnych było ujawnienie ewentualnych nieprawidłowości i przyczyn ich powstania oraz osób za nie odpowiedzialnych, a także zebranie informacji niezbędnych do doskonalenia działalności służbowej w kontrolowanej tematyce.**
2. **Kontrolę przeprowadzono w oparciu o dokumentację udostępnioną kontrolerom, a w szczególności o dokumentację przeprowadzonych działań specjalnych, dokumentację regulującą zagadnienia organizacyjno- funkcjonalne Wydziału Zabezpieczenia Działań oraz uzyskane wyjaśnienia funkcjonariuszy pełniących służbę w ww. podmiocie.**

III. Ocena kontrolowanej działalności.

Realizację zadań objętych zakresem kontroli oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Czynności kontrolne realizowano stosując kryteria legalności i rzetelności wykonywanych zadań. Kontrolę przeprowadzono zgodnie z programem kontroli poddając analizie 100% dokumentacji związanej z działaniami specjalnymi w okresie od 01.07.2015 r. do 31.05.2016 r. W okresie objętym kontrolą funkcjonariusze Wydziału Zabezpieczenia Działań NoOSG przeprowadzili 19 działań specjalnych, w tym w trybie planowym – 2, a w formie działań alarmowych – 17. Ocenę końcową kontrolowanej działalności sporządzono w oparciu o takie czynniki jak okres i zakres kontroli, wskazane kryteria i mierniki oraz oceny cząstkowe na podstawie czterostopniowej skali⁶.

Ocenę sformułowano na podstawie następujących ustaleń:

1. Rozwiązania organizacyjno - funkcjonalne dotyczące wykonywania zadań związanych z realizacją oraz dokumentowaniem działań specjalnych oraz sprawowanie nadzoru nad przedmiotową problematyką.

Zespół kontrolny dokonał analizy przedstawionej do kontroli dokumentacji dotyczącej rozwiązań organizacyjno-funkcjonalnych przyjętych w WZD NoOSG dotyczącej wykonywania zadań związanych z realizacją oraz dokumentowaniem działań specjalnych oraz sprawowania nadzoru nad przedmiotową problematyką. Szczegółowe ustalenia zespołu kontrolnego ujęto w notatce służbowej.⁷

W dniu 4 marca 2014 r. weszło w życie Zarządzenie Nr 35 Komendanta Głównego Straży Granicznej *w sprawie wykonywania działań specjalnych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej*.⁸ Wprowadzone do zarządzenia uregulowania kompleksowo normują problematykę wykonywania działań specjalnych, a w szczególności:

- wskazują podmioty realizujące działania specjalne oraz przypadki, w których są one przeprowadzane;
- wskazują podmioty uprawnione do zarządzenia działań specjalnych oraz wnioskowania o przeprowadzenie tych działań;
- określają metody i formy działań;
- wymieniają rodzaje dokumentów wymaganych do sporządzenia w zależności od formy realizowanych działań specjalnych.

W regulaminie organizacyjnym Komendy Nadodrzańskiego Oddziału SG z siedzibą w Krośnie Odrzańskim stanowiącym załącznik do Zarządzenia Nr 52 Komendanta Głównego Straży Granicznej z dnia 17 kwietnia 2014 r. *w sprawie nadania regulaminu organizacyjnego Komendzie Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z siedzibą w Krośnie Odrzańskim*⁹ do szczegółowego zakresu zadań Wydziału Zabezpieczenia Działań NoOSG przypisano

⁶ Skala obejmuje: ocenę pozytywną, pozytywną z uchybieniami, pozytywną z nieprawidłowościami oraz negatywną;

⁷ Akta kontroli karta nr 16

⁸ Dz. Urz. KGSG z dnia 5 marca 2014 r. z późn.zm., zwane dalej zarządzeniem nr 35 KGSG

⁹ Dz. Urz. KGSG z dnia 17 kwietnia 2014 r. poz. 72 z późn.zm.

w § 18 pkt 1 wykonywanie działań specjalnych. W okresie objętym kontrolą w WZD obowiązywał zatwierdzony przez Komendanta Oddziału w dniu 22 maja 2014 r. *Wewnętrzny Podział Zadań Wydziału Zabezpieczenia Działań* zarejestrowany pod numerem 5088/14¹⁰. Zgodnie z treścią zawartą w tym dokumencie do szczegółowego zakresu zadań Wydziału Zabezpieczenia Działań należy, m.in.: prowadzenie działań specjalnych na zasadach określonych w przepisach dotyczących wykonywania działań specjalnych przez funkcjonariuszy SG. Struktura organizacyjna Wydziału Zabezpieczenia Działań składa się z dwóch sekcji, tj. Sekcji Realizacji oraz Sekcji Odwodowej, a także Referatu Administracyjno- Szkoleniowego. Analiza zapisów zawartych w Wewnętrznym Podziale Zadań WZD wskazuje, że działania specjalne, których definicja zawarta została w § 3 Zarządzenia nr 35, przypisane zostały do realizacji Sekcji Realizacji WZD. Należy jednak wskazać, że w zadaniach przypisanych Sekcji Realizacji nie uwzględniono nowelizacji wprowadzonej Zarządzeniem nr 83 KGSG z dnia 22 października 2015 r. *zmieniającym zarządzenie w sprawie wykonywania działań specjalnych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej* tj. udziału w realizacji działań mających na celu przeciwdziałanie bezprawnym zamachom na obiekty Straży Granicznej oraz obiekty służące obronności państwa, ochronie granicy państwowej lub ważne dla gospodarki narodowej, udziale w działaniach przeciwdywersyjnych, a także w realizacji działań związanych z użyciem oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do pomocy Straży Granicznej¹¹. Ponadto ustalono, że zadania przypisane w Wewnętrznym Podziale Zadań Wydziałowi Zabezpieczenia Działań nie odnosiły się do działań specjalnych określonych w § 3 pkt 3 zarządzenia nr 35 KGSG, tj. uczestniczenia w przedsięwzięciach mających na celu przeciwdziałania zagrożeniom terroryzmem.

W trakcie czynności kontrolnych weryfikacji poddano również szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy pełniących służbę w Sekcji Realizacji Wydziału Zabezpieczenia Działań. W toku kontroli stwierdzono, że w powyższej dokumentacji również nie ujęto zadania w brzmieniu wprowadzonym Zarządzeniem nr 83 KGSG z dnia 22 października 2015 r., a dot. udziału w działaniach przeciwdywersyjnych, a także w realizacji działań związanych z użyciem oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do pomocy Straży Granicznej, które określone jest w § 3 pkt 7 zarządzenia nr 35 KGSG¹². Ponadto stwierdzono niespójność pomiędzy zadaniami Sekcji Realizacji określonymi w Wewnętrznym Podziale Zadań a szczegółowymi zakresami funkcjonariuszy ww. Sekcji, polegającą na tym, że szczegółowe zakresy obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy zawierają wpis odnoszący się do uczestnictwa w przedsięwzięciach mających na celu przeciwdziałanie zagrożeniom terroryzmem, za wyjątkiem szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień opracowanego dla stanowiska Kierownika Sekcji Realizacji, pomimo, że powyższe zadanie nie zostało przypisane Sekcji Realizacji w Wewnętrznym Podziale Zadań¹³. Stwierdzone uchybienia usunięto poprzez opracowanie nowego Wewnętrznego podziału zadań WZD¹⁴ oraz nowych

¹⁰ Akta kontroli, karta nr 119-125

¹¹ Akta kontroli karty nr 119-125

¹² Akta kontroli karty nr 126-155

¹³ Akta kontroli karty nr 119-125

¹⁴ Akta kontroli karty nr 29-35

szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy jeszcze w trakcie trwania kontroli.¹⁵ Niniejszy dokument bezpośrednio wskazuje Sekcję Realizacji jako komórkę realizującą działania specjalne na podstawie obowiązujących przepisów, a ponadto wyznacza zarówno Sekcję Odwodową jak i Referat Administracyjno-Szkoleniowy do wspierania i udziału w prowadzonych działaniach specjalnych. Zespół Kontrolny pozytywnie ocenił zamieszczenie w Wewnętrznym Podziale Zadań Wydziału Zabezpieczenia Działań oraz szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień funkcjonariuszy Sekcji Realizacji zapisu wskazującego na prowadzenie działań specjalnych na zasadach określonych w przepisach dotyczących wykonywania działań specjalnych przez funkcjonariuszy Straży Granicznej. Powyższy zapis, w przypadku zmiany Zarządzenia nr 35 KGSG, nie będzie obligował Naczelnika WZD do każdorazowej aktualizacji Wewnętrznego podziału zadań oraz szczegółowych zakresów obowiązków i uprawnień.

W zakresie sprawowania nadzoru nad przeprowadzaniem i dokumentowaniem działań specjalnych kontrolujący stwierdzili, że powyższe zadanie znalazło odzwierciedlenie w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień Naczelnika Wydziału Zabezpieczenia Działań stanowiącym załącznik nr 27 do Decyzji Nr 110/A/14 Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej z dnia 12 czerwca 2014 r. *w sprawie określenia szczegółowego zakresu obowiązków i uprawnień dla: zastępców komendanta Oddziału, głównego księgowego, komendantów placówek, kierowników komórek organizacyjnych komendy oddziału, zespołu stanowisk samodzielnych, osób bezpośrednio podlegających komendantowi oddziału.* Ponadto zgodnie z Wewnętrznym Podziałem Zadań do sprawowania nadzoru nad realizacją oraz dokumentowaniem działań specjalnych zobligowany został zastępca Naczelnika WZD oraz kierownik Sekcji Realizacji. Przedmiotowe zapisy zamieszczone zostały w szczegółowym zakresie obowiązków i uprawnień zastępcy Naczelnika WZD oraz Kierownika Sekcji Realizacji.

Na podstawie adnotacji dokonywanych na dokumentacji związanej z realizowanymi działaniami specjalnymi stwierdzono, iż nadzór sprawowany był przez Naczelnika WZD oraz zastępcę Naczelnika WZD. Brak stwierdzonych przez zespół kontrolny nieprawidłowości w przedstawionej do kontroli dokumentacji wskazuje na skuteczny oraz właściwy nadzór ze strony kadry kierowniczej Wydziału Zabezpieczenia Działań nad realizacją działań specjalnych oraz sporządzaną w tym zakresie dokumentacją.

W opinii Zespołu Kontrolnego należy **pozytywnie z uchybieniami** ocenić istniejące w okresie objętym kontrolą rozwiązania organizacyjno - funkcjonalne dotyczące wykonywania zadań związanych z realizacją i dokumentowaniem działań specjalnych oraz sprawowanie nadzoru nad przedmiotową problematyką.

¹⁵ Akta kontroli karty nr 156-191, 193-194

2. Legalność i rzetelność realizacji obowiązków dotyczących planowania i dokumentowania działań specjalnych w trybie planowym.

Zgodnie z § 7 ust. 1 pkt 2 Zarządzenia nr 35 KGSG podstawą podjęcia działań specjalnych w formie działań planowych jest decyzja wydana w formie pisemnej przez komendanta oddziału, z własnej inicjatywy lub na podstawie pisemnego wniosku o podjęcie działań specjalnych komendanta placówki lub dywizjonu Straży Granicznej. Zespół Kontrolny poddał weryfikacji dokumentację dotyczącą działań specjalnych przeprowadzonych w formie planowej, która zgromadzona została w teczkach działań specjalnych. W obu przypadkach stwierdzono, że osobą wnioskującą o przeprowadzenie działań specjalnych był Komendant Placówki SG, a więc osoba uprawniona do wnioskowania o przeprowadzenie działań specjalnych, które zostały określone w powyższym przepisie. Ponadto Zespół Kontrolny stwierdził, że wnioski o podjęcie działań specjalnych w formie planowej zawierały wszystkie wymagane przepisami informacje oraz były zgodne ze wzorem określonym w załączniku do zarządzenia nr 35 KGSG, a ich zatwierdzenie nastąpiło przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, co było zgodne z zapisami § 6 pkt 1 zarządzenia. Jednocześnie w wyniku analizy dokumentacji stwierdzono, że każdorazowo przed podjęciem działań specjalnych w formie planowej wydawana była przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej decyzja w formie pisemnej, stanowiąca podstawę podjęcia przedmiotowych działań. Ponadto Kontrolujący potwierdzili, że decyzje, o których mowa powyżej zawierały wszystkie niezbędne elementy określone w § 7 ust. 6 Zarządzenia nr 35 KGSG¹⁶. Zgodnie z zapisami § 10 ust. 2 zarządzenia nr 35 KGSG kierujący działaniami, po otrzymaniu decyzji będącej podstawą podjęcia działań, opracowuje plan, którego obligatoryjne elementy wymienione są w powyższym przepisie. Ustalono, że w przypadku działań specjalnych w formie planowej funkcjonariusz kierujący działaniami specjalnymi sporządzał przedmiotowy dokument każdorazowo. Ponadto w przypadku działań specjalnych, których dokumentacja została zgromadzona w tezcze działań specjalnych nr 9/16 w związku z niezrealizowaniem działań w określonym terminie, Komendant NoOSG wydał nową decyzję, a kierujący działaniami ponownie sporządził plan działań specjalnych uwzględniający datę ich realizacji w kolejnym dniu. Jednocześnie zauważenia wymaga, że powyższa dokumentacja sporządzona przez kierującego działaniami specjalnymi zawierała wszystkie niezbędne elementy składowe, a każdorazowo plan działań został zatwierdzony przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, a więc osobę uprawnioną do zatwierdzenia takiego dokumentu, zgodnie z zapisami § 10 ust. 3 zarządzenia 35 KGSG. Odnosząc się do obowiązku określonego zapisem § 15 ust. 1 przedmiotowego zarządzenia, tj. sporządzenia przez kierującego działaniami specjalnymi po ich zakończeniu, pisemnego sprawozdania z ich przebiegu, stwierdzić należy również, że w obu skontrolowanych przypadkach podejmowanych działań specjalnych w formie planowej, osoba zobligowana wywiązała się z nałożonego na nią obowiązku poprzez sporządzenie sprawozdania z przebiegu przeprowadzonych działań specjalnych. Ponadto analiza treści zawartych w przedstawionych sprawozdaniach odnoszących się do działań specjalnych w formie planowej, odzwierciedla ich przebieg w stopniu podstawowym.

¹⁶ Akta kontroli karty nr 102-108

W ocenie Zespołu Kontrolnego należy **pozytywnie** ocenić realizację obowiązków dotyczących planowania i dokumentowania działań specjalnych w trybie planowym.

3. Legalność i rzetelność realizacji obowiązków dotyczących planowania i dokumentowania działań specjalnych w trybie alarmowym.

Zespół Kontrolny poddał analizie dokumentację dotyczącą działań specjalnych przeprowadzonych w trybie alarmowym w okresie objętym kontrolą, która zgromadzona została w teczkach działań specjalnych o numerach od 13/15 do 17/15, od 1/16 do 7/16 oraz od 10/16 do 14/16. W wyniku czynności kontrolnych ustalono, że w przypadku wszystkich wniosków o podjęcie działań specjalnych w trybie alarmowym ich przesłanie w celu potwierdzenia wydania zgody na przeprowadzenie działań nastąpiło w terminie wskazanym w § 9 ust. 3 zarządzenia nr 35 KGSG tj. niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie do 7 dni od daty podjęcia działań¹⁷. W wyniku analizy wniosków o przeprowadzenie działań specjalnych w formie alarmowej ustalono, że w przypadku działań specjalnych realizowanych w dniu 11.01.2016 r. wniosek o przeprowadzenie ich realizacji nie zawiera wskazania osoby wnioskującej oraz jej podpisu¹⁸. Z dostarczonej dokumentacji dotyczącej przedmiotowych działań wynika, że w związku z upływającym terminem o którym mowa w § 9 ust. 3 zarządzenia nr 35 KGSG w dniu 20.01.2016 r. zwrócono się do Zastępcy Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej o przesłanie w trybie pilnym wniosku o podjęcie działań specjalnych. Powyższy wniosek wpłynął do Kancelarii Jawnej Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej w dniu 22.01.2016 r. i został zarejestrowany pod numerem 746/16. Przedmiotowy wniosek nie zawierał jednak stopnia, imienia i nazwiska wnioskodawcy¹⁹. W toku kontroli ustalono, że nie podjęto działań w celu usunięcia przez wnioskującego powyższego uchybienia gdyż za wnioskodawcę uznano Komendanta Nadbużańskiego Oddziału Straży Granicznej, który podpisał wyłącznie pismo przewodnie za którym przesłano powyższy wniosek do zatwierdzenia. Powyższe postępowanie było niewłaściwe ponieważ zgodnie ze wzorem wniosku stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 35 KGSG powinien on zawierać powyższe dane. Ponadto w dwóch przypadkach zrealizowanych działań specjalnych w formie działań alarmowych we wniosku o ich podjęcie nie wskazano przyczyn podjęcia działań²⁰. Powyższe stanowi uchybienie, gdyż zgodnie ze wzorem wniosku stanowiącym załącznik do zarządzenia nr 35 KGSG powinien on zawierać przedmiotowe informacje. Dodatkowo w wyniku weryfikacji dokumentacji stwierdzono, że w przypadku działań, których dokumentacja została zgromadzona w tezcze oznaczonej 6/16 osobą, która podpisała wniosek był Zastępca Naczelnika Wydziału Operacyjno-Śledczego NoOSG²¹. Stanowisko zajmowane przez wnioskującego nie zostało wskazane w katalogu osób uprawnionych do wnioskowania o przeprowadzenie działań specjalnych. W toku czynności kontrolnych ustalono, że zastępca Naczelnika WOŚ nie posiada stosownego upoważnienia, a szczegółowy zakres obowiązków

¹⁷ Akta kontroli karty nr 102-108

¹⁸ Akta kontroli karty nr 46-51

¹⁹ Akta kontroli karty nr 46-51

²⁰ Akta kontroli karty nr 70-73 i 77-80

²¹ Akta kontroli karty nr 65-67

i uprawnień Zastępcy Naczelnika WOŚ nie zawiera w swojej treści zapisów uprawniających do wnioskowania o przeprowadzenie działań specjalnych. Ustalono również, że w dniu podpisania wniosku Naczelnik WOŚ NoOSG była obecna w służbie. Z uwagi na powyższe dniu 11.07.2016 r. odebrano wyjaśnienia od Naczelnika WOŚ NoOSG, z których wynika, że powyższe mogło być spowodowane chwilową nieobecnością Naczelnika WOŚ w Komendzie Oddziału spowodowaną realizacją czynności służbowych w terenie. Zasadność podjęcia działań oraz ich cel, zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami, zostały omówione przez Naczelnika WOŚ z Naczelnikiem WZD przed podjęciem działań specjalnych²². W związku z faktem, że wnioskodawcą podjęcia działań specjalnych w formie alarmowej był Naczelnik WOŚ i to na podstawie informacji przekazanych przez wskazanego powyżej kierownika komórki wewnętrznej Komendant NoOSG wydał zgodę na przeprowadzenie działań specjalnych w formie alarmowej, a podpisanie wniosku przez zastępcę Naczelnika WOŚ nastąpiło już po przeprowadzonych działaniach powyższe uznano za uchybienie.

Należy wskazać, że za wskazane powyżej uchybienia ponosi częściową odpowiedzialność także Naczelnik Wydziału Zabezpieczenia Działań, który powinien w ramach sprawowanego nadzoru przed przedłożeniem wniosku do zatwierdzenia Komendantowi NoOSG zweryfikować, czy zawiera on wszystkie wymagane przepisami elementy oraz czy został podpisany przez uprawnioną osobę.

Zgodnie z zapisami § 12 ust. 1 zarządzenia nr 35 KGSG w przypadku podjęcia działań alarmowych, kierujący działaniami przeprowadza odprawę. W toku czynności kontrolnych w dwóch przypadkach w sprawozdaniach sporządzanych po przeprowadzeniu działań nie zawarto informacji świadczących o przeprowadzeniu przez kierującego działaniami specjalnymi odprawy pomimo, że powyższa informacja była zawarta w pozostałych sprawozdaniach²³. W związku z powyższym odebrano od funkcjonariuszy kierujących działaniami specjalnymi ustne wyjaśnienia, w których potwierdzili fakt przeprowadzenia odprawy przed działaniami²⁴. Powyższe wskazuje na brak jednolitego systemu sporządzania sprawozdań po przeprowadzonych działaniach specjalnych.

W trakcie czynności stwierdzono, że każdorazowo wnioski o przeprowadzenie działań specjalnych w trybie alarmowym zatwierdzane były przez Komendanta Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej, co było zgodne z zapisami § 9 ust. 3 zarządzenia 35 KGSG.

Zgodnie z zapisami § 15 ust. 1 zarządzenia 35 KGSG po zakończeniu działań specjalnych kierujący działaniami sporządza i przedkłada pisemne sprawozdanie podmiotowi wydającym decyzję o podjęciu działań specjalnych. Kontrolujący stwierdzili, że w powyższym zakresie kierujący działaniami każdorazowo sporządzali sprawozdanie z przeprowadzonych działań specjalnych. Należy również wskazać, iż we wszystkich sprawozdaniach odnotowywano fakt użycia lub wykorzystania broni oraz środków przymusu bezpośredniego, a raporty dołączane były do całości dokumentacji z przeprowadzonych działań²⁵. Niemniej jednak analizując treści zawarte w sprawozdaniu z działań specjalnych ustalono, że w przypadku działań, których dokumentacja została zgromadzona w teczce działań specjalnych nr 13/15 nie zawarto w sprawozdaniu informacji o użytych środkach

²² Akta kontroli karta nr 45

²³ Akta kontroli karty nr 102-108

²⁴ Akta kontroli karta nr 192 i nr 26

²⁵ Akta kontroli karty nr 102-108

przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej – technik obezwładniania, wskazano wyłącznie, że użyto środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek, pomimo, że raport z użycia wskazanego środka przymusu bezpośredniego znajdował się w dokumentacji sporządzonej w związku z przeprowadzonymi działaniami²⁶. Z uzyskanych wyjaśnień od kierującego działaniami specjalnymi wynika, że nieujęcie powyższej informacji w sprawozdaniu nastąpiło w wyniku przeoczenia²⁷.

Ponadto kontrolujący stwierdzili, że w przypadku działań specjalnych w trybie alarmowym sporządzone sprawozdania nie zawierały:

- w jednym przypadku informacji dotyczącej miejsca przeprowadzenia działań specjalnych;
- w dwóch przypadkach danych funkcjonariuszy biorących udział w działaniach specjalnych²⁸. Odnosząc się do stopnia szczegółowości sporządzonych sprawozdań stwierdzono, że sprawozdania z przeprowadzonych działań zawierają informacje pozwalające na podstawowe odtworzenie przebiegu przeprowadzonych działań. W opinii zespołu kontrolnego niewłaściwym jest niewskazywanie w sprawozdaniach wszystkich następujących po sobie czynności realizowanych przed oraz w trakcie przebiegu działań. Nie ujmowano także, czy w trakcie działań zrealizowano wszystkie założenia przyjęte do realizacji, a określone w planie działań specjalnych.

Wprawdzie zarządzenie nr 35 KGSG nie wskazuje co powinno zostać ujęte w sprawozdaniu, niemniej jednak zgodnie z definicją określoną w Słowniku Języka Polskiego PWN²⁹ „sprawozdanie” oznacza - „ustne lub pisemne przedstawienie przebiegu jakiejś działalności, szczegółowe zdanie sprawy z czegoś, opis jakichś zdarzeń, wypadków, relacja, raport”. Należy podkreślić, że opis przebiegu działań, wskazanie informacji przekazanych kierującemu działaniami oraz ujęcie danych funkcjonariuszy biorących w nich udział jest istotne zwłaszcza w przypadku działań przeprowadzanych w formie alarmowej, gdyż przed realizacją tych działań nie sporządza się planu, o którym mowa w § 10 ust. 2 ww. zarządzenia.

W ocenie Zespołu Kontrolnego należy **pozytywnie z uchybieniami** ocenić realizację obowiązków dotyczących planowania i dokumentowania działań specjalnych w trybie alarmowym.

IV. Wnioski/ zalecenia:

- 1. W sporządzanych sprawozdaniach z działań specjalnych rzetelnie przedstawiać przebieg zrealizowanych działań.**
- 2. Dokonywać bieżącej weryfikacji wniosków o podjęcie działań specjalnych w kontekście przestrzegania przepisów zarządzenia nr 35 KGSG dotyczących:**
 - właściwości osoby wnioskodawcy,
 - terminowości przesyłania wniosków dot. działań zrealizowanych w trybie alarmowym,
 - zawarcia wszystkich elementów wskazanych w załączniku do powyższego zarządzenia.

²⁶ Akta kontroli karty nr 83-87

²⁷ Akta kontroli karta nr 192

²⁸ Akta kontroli karty 102-108

²⁹ Słownik języka polskiego, red. M. Szymczak t. 1-3, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1978-1981.

V. Informację o wykonaniu zaleceń lub wykorzystaniu wniosków, a także o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia należy przedłożyć w terminie do 04.09.2016 r. zarządzającemu kontrolę za pośrednictwem Naczelnika Wydziału Kontroli Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej.

VI. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przeznaczony jest dla kierownika podmiotu kontrolowanego.

gen. bryg. SG Andrzej KAMIŃSKI

Wykonano w 2 egz.

Egz. nr 1 – Naczelnik WZD NoOSG

Egz. nr 2 – ad acta

Opracował i sporządził: Zespół Kontrolny

Dnia: 04.08.2016 r.